קיא: השוחט והמעלה פרק שלשה עשר זבחים

השוחט בלילה בהמה בו'. ואם תאמר שחט בחוץ בלילה והעלה בחוץ למחי חייב ומחי זנחא משלמים שחטן בחוץ קודם פתיחת לחות ההיכל דפטור כדאיתא בפרק שני שעירי (יומא דף סב:) ויש לומר בלילה אין מחוסר זמן אבל התם מחוסר מעשה ואם תאמר לר"ש מאי זנחא שוחט בהמה בלילה בפנים משוחט עוף בפנים [מ] ויש לומר דשוחט עוף בפנים מקטיל קטליה ואם עלה ירד תפי' לר"ש אע"ג דלא מטמא בנגדיס אבנים הבליעה [א] שאין שוס שחיטה מטמא בנגדיס אבנים הבליעה אפילו טרפה או נרבע:

גמ' האי הכשירו חיובו הוא תני חיובו: ר"ש אומר [וכו']: אהיכא קאי אילימא אריש קאי המולק עוף בפנים והעלה בחוץ חייב מלק בחוץ והעלה בחוץ פטור וא"ל ר"ש כי היכי דפנים [א] מיחייב בחוץ נמי מיחייב [ב] האי כל שחייבין עליו בחוץ כל שחייבין עליו בפנים מיבעי ליה אלא כי היכי דבחוץ לא מיחייב בפנים נמי לא ליחייב [ג] האי כל שאין חייבין עליו בחוץ [ד] מיבעי ליה אלא אסיפא קאי השוחט עוף בפנים והעלה בחוץ פטור שחט בחוץ והעלה בחוץ חייב ואמר ליה ר"ש כי היכי דבפנים לא מיחייב בחוץ נמי לא מיחייב האי כל שאין חייבין [ה] מיבעי ליה אלא כי היכי דבחוץ מיחייב בפנים נמי מיחייב הא קתני חוץ מן השוחט בפנים והמעלה בחוץ [ו] אמר זעירי שחיטת [ז] בהמה בלילה איכא בינייהו והכי קאמר [וכן] [ח] השוחט [ט] בהמה בפנים בלילה והעלה בחוץ פטור [י] שחט בחוץ בלילה והעלה בחוץ חייב ר"ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ חייבין על כיוצא בו בפנים והעלה בחוץ חוץ מן השוחט עוף בפנים והעלה בחוץ [יא] רבא אמר קבלה בכלי חול איכא בינייהו וה"ק [וכן] [יב] המקבל בכלי חול בפנים והעלה בחוץ פטור המקבל בכלי חול [יג] בחוץ והעלה בחוץ חייב ר"ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ חייבין על כיוצא בו בפנים והעלו בחוץ חוץ מן השוחט עוף בפנים והעלו בחוץ השתא [יד] דתני [טו] אבוה דשמואל בר רב יצחק [טז] המולק עוף בפנים והעלו בחוץ חייב [יז] מלק בחוץ והעלה בחוץ פטור ור"ש מיחייב [יח] ר"ש התם קאי ותני כל שחייבין עליו בפנים והעלה בחוץ [יט] חייבין עליו בחוץ: **מתני'** [יט] חטאת שקבל דמה בכוס אחד נתן בחוץ וחזר ונתן בפנים בפנים וחזר ונתן בחוץ חייב שכולו ראוי [כ] בפנים קבל דמה בשתי כוסות נתן שניהם בפנים פטור שניהם בחוץ חייב אחד בפנים ואחד בחוץ פטור [כא] אחד בחוץ ואחד בפנים חייב על החיצון והפנימי מכפר למה הדבר דומה [כב] למפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואח"כ נמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות שחט שתיהן בפנים פטור שתיהן בחוץ חייב אחת בפנים ואחת בחוץ פטור [כג] אחת בחוץ ואחת בפנים חייב על החיצונה והפנימית מכפרת [כד] כשם שדמה פוטר את בשרה כך היא פוטרת את בשר חבירתה:

שחט בחוץ והעלה בחוץ חייב. אף על העלאה. שחיטה בחוץ בעוף רבייה דחמנא (ויקרא יז) מאו אשר ישחט [ז] והעלאתו נמי אמרינן לקמן [ה] (קט:) ואליבא דאמר (ויקרא יז) לערב פרשיות דכל שמתחייב על שחיטתו בחוץ אם חזר והעלן או הוא או אחר חייב: **גמלא דרך הכשירו בפנים כו'.** בגמרא פריך אטיפא דרך הכשירו בחוץ חיובו הוא דעוף קדשים אין לו הכשר בחוץ בשחיטה והכי איצטי למיתני דרך חיובו בחוץ פטורו בפנים דרך חיובו בפנים פטורו בחוץ כגון שחט בפנים והעלה בחוץ פטור שחט בחוץ והעלה בחוץ חייב בפנים מלק בחוץ והעלה בחוץ חייב מלק בחוץ והעלה בחוץ פטור גמלא במקום שמתחייב על העלאתו אם נעשית עבודה הראשונה [ו] בפנים כגון [ז] במליקת פנים פטור על העלאתו אם נעשית עבודה ראשונה בחוץ ודרך שמתחייב על העלאה אם נעשית העבודה ראשונה בחוץ כגון בשחיטה בפנים והעלה בחוץ: **ר"ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ חייבין על כיוצא בו [כו] בפנים והעלה בחוץ כו'.** בגמרא מפרש לה. ומיהו הכי משמע כל שחייבין על העלאתו כו' [ח] אם נעשית עבודתו טולו בחוץ חייבין עליו בנעשית עבודתו ראשונה בפנים ואח"כ העלהו בחוץ חוץ מן השוחט עוף בפנים והעלה בחוץ פטור ואילו לכותיה [ט] בחוץ הוה מתחייב אף בהעלאה: **גמ'** הכשרו חיובו הוא. דבחוץ מאי הכשר שייך למימר חיובו שייך למימר כדפרישית לעיל [י]: **ר"ש אפילו.** פליג: **בחוץ נמי מיחייב.** אם מלקו בחוץ נמי מחייב אהעלאתו בחוץ: **שחיטת לילה בבהמה [יא] והעלה בחוץ איכא בינייהו.** וחסורי מתחסרא מתניתין במילתיה דתנא קמא והכי קאמר וכן השוחט בהמה בלילה בפנים והעלה בחוץ פטור דאינה מתקבלת בפנים דכתיב (ויקרא יט) ביום זבחכם ואפי' עלתה תרד וכי יהודה היא דאמר בפרק המזבח (לעיל דף פד.) פרט לנשחטה בלילה: **שחט בחוץ והעלה בחוץ חייב.** דנשחיטת חוץ לא שנא לילה דאי מיוס דהא רחוי הוא לבא אל פתח אהל מועד למחר והעלאתו נמי חייב דהא כתיב (ויקרא יז) ואליבא מתאמר: **חייבין על ליולא [יב] בפנים והעלה בחוץ.** והשוחט בהמה בלילה בפנים והעלה בחוץ חייב כאילו שוחטה [ג] בחוץ דבהמה לא תרד אית ליה בפרק המזבח (שם) דקתני ר"ש אומר עולה כשירה מנין לרבות שנשחטה בלילה כו': **חוץ מן השוחט העוף בפנים והעלה בחוץ.** דפנים [יא] נמי אם עלה ירד דהא מיקטל קטליה דלתמרי בהמזבח מקדש (לעיל דף פה.): **[וכן] המקבל בכלי חול בפנים והעלה בחוץ פטור.** דהא בפנים אם עלה ירד דה"ל כנשפך דמה. ורבי יהודה היא דלית ליה אם עלו לא ירדו אלא בלן ויוצא ונשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקיבלו פסולין את דמו בהנך פסולין דחוץ לעבודת צבור כדמפרש בהמזבח מקדש (שם פד:): **רבי שמעון אומר כו'.** דהא בפנים נמי אית ליה אם עלתה לא תרד ואפי' נשפך דמה כדקתני התם [פד.]: **והשפא דמי אכוה דשמואל.** דרבי שמעון מחייב אמלק בחוץ והעלה בחוץ תני במילתיה דר"ש במתני' כל שחייבין עליו בפנים כגון המולק בפנים והמעלה בחוץ חייבין עליו בחוץ ודקתני סיפא חוץ מן השוחט בפנים ומעלה בחוץ דאיקא קאי דאיכא למידק ממילתא דר"ש הא כל שאין חייבין עליו בפנים והעלה בחוץ כגון קדשים פסולין שלא היה פסולן בקדש כגון הרובע והנרבע כו' אין חייבין עליהן אם שחטן בחוץ והעלן בחוץ [ב] אשמיעתן לא מיחייב דלא קריבא ביה ואל פתח אהל מועד לא הביאו [ויקרא יז] והעלאתן מהיכא תיתי דהא לא קריבא ביה נמי אל פתח אהל מועד לא יביאנו [שם] חוץ מן השוחט עוף בפנים והעלו בחוץ שאף על פי שפטור על העלאתו בחוץ חייבין על כיוצא בו בשוחט בחוץ והעלה בחוץ דהא איתרבאי לעיל (דף קו.) שחיטתו מאו אשר ישחט והעלאתו מואליהם תאמר: **מתני' נתן בחוץ וחזר ונתן בפנים חייב.** כדי נסבה אלא משום סיפא דבעי מיתני בפנים וחזר ונתן בחוץ ואשמעינן דאע"ג דשייריים ניתנו מחייב עלייהו ומתמא כרבי נחמיה: **שניהם בחוץ חייב.** אחת ואם היתה לו ידיעה ביתתים חייב שתים: **אחד בפנים ואח"כ שני בחוץ פטור.** ואפילו לרבי נחמיה דלמפרש בגמרא דקסבר כוס אחד עושה את חבירו דחוי הילכך אפילו שיריים לא הוי: **והפנימי מכפר.** להכשיר הזבח כדאמרן בכל הזבחים שנתערבו (לעיל דף פב.) הלא עשה את המשוייר כיולא בו [ג]: **למה הדבר דומה.** בגמרא מפרש למה לי לדמיינהו ומאי גמרי מהדדי: **שניהן בחוץ חייב.** על כל אחת ואחת דנשעת שחיטה כל אחת היתה ראויה לפנים: **אחת בפנים והשניה [ד] בחוץ פטור.** דהויא לה חטאת שכיפרו בעליה ולמיתה אזלא ואינה מתקבלת בפנים: **חייב על החיצונה.** דהא חזיא לפנים לאיזו מהן שירצה יקריב: **והפנימית מכפרת.** על הבעלים: **כשם שדמה פוטר [ה] בשרה.** מן המעילה דחריקת דם מוליאה בשר קדשים מן המעילה [מעילה כ.] דיהא [ו] הא שעת היתר להנהיג כך היא פוטרת את בשר חבירתה ואע"פ שפסולה ואשחט שתיהם בפנים קאי ואשמעינן דהיכא דמונח [ז] בכוסות וקדש חרק את דם האחת פוטרת את חבירתה מן המעילה משום חטאת שכיפרו בעליה דקיימא לן [שם ג.] חטאות המתות לא נהנין ולא מועלין אבל משום שחוטי חוץ לא איצטריכא ליה דכמאן דקטליהו [ח] דמי ולית בהו מעילה כדאמרינן [בהמעילה כ.] קדשים שמתו יצאו מידי מעילה. ואגב גררא נסבה הכא אידי דנקטא [ט] משום שחיטת חוץ ובפרק קמא דמעילה (דף ו:) גמי קתני לה לכולה:

עין משפט נר מצוה

נב א מי' פ"ח מהל' מעה"ק הלכה יח:
נג ב בג"ד מי' שם הלכה ח:
נד ה ו מי' שם הלכה יח:
נה ד מי' פ"ט שם הלכה יג:
ח מי' פ"ג מהלכות מעילה הלכה ז:

מוסף רש"י

אבות דשמואל בר רב יצחק. על אבות דבר אבוהם פירש"י זקי אבוהם אבות ומכירין הוו את הכן ולא רצו את כלב ויהיו קוראין אותו על שם בנו. שעשו את בנו פיתום לו (חולין לח.) והרי שתיהן עומדות. ושחט את שתיהן זוקק של אחת מהן יהיה לה לדבר חבירתה מותר חטאת משעה שנזרקה דמה של אחת: כשם שדמה פוטר את בשרה. כשם שאותה שנזרק דמה פוטרת כשרה מן המעילה. כך היא פוטרת את בשר חבירתה. וז שלא נזרק דמה. מן המעילה. דומכת אחד הן שהרי יטל לזריק דמה של אחד מהן שילקה (מעילה ז:)

מסורת הש"ס

א) דבפנים (ר"ש): ב) ל"ל מיחייב. כל שחייבין עליו בפנים חייבין עליו בחוץ ואלא כי היכי כו' ומה שמתחיים מתחן שיחה, ויכיה כיון דתיי מתחן אינם לאיתא תיכת האי, ובכ"מ מתחן תיכת האי בכל הענין: ג) ל"ל מיחייב (ר"ש): ד) בחוץ אין חייבין עליו בפנים מיבעי ליה כל"ל (ר"ש: ה) בחוץ אין חייבין בפנים אין חייבין עליו בחוץ מיבעי ליה כל"ל (ר"ש: ו) תיכת בכלי חול לאיתא בכתה"י. ונוסח ז) ל"ל והשתא (ר"ש: כתה"י: ויכיה בכתה"י: ח) ל"ל מיחייב הני כל שחייבין כו' (ר"ש: ובעיין בבתה"י: יכן משמע מרש"י: ט) בכ"ל לאיתא תיכת והעלה בחוץ. וכן כתיב, וכ"מ בכ"ל. י) ל"ל והעלה בחוץ חייבין על כיוצא בו בפנים חייבין עליו בחוץ (ר"ש: ויכיה בכתה"י: יא) ל"ל חייב (ר"ש: ויכיה ממנה כ"ל אקספורט וכלון. וכן הגיה הרב ויפיף היכא בגמלא"ם. ולפ"ז מיוסב המתכ"ם בפ"ר מהל' מעה"ק הר"ג שפקק אחד בפנים ואחד בחוץ חייב, ועי' בכ"מ שם בשם מהרי"ק קורקוס שכ' דאולי הר"מ היה לו גי' אחרת. ולהה גם להלן נאות שאח"ז: יב) ל"ל חייב (ר"ש: ויכיה בשני כתה"י הגי"ל ונם בכ"י קופמן. ולהה נאות בלמנ"ן: יג) ל"ל לעיל (קו ע"ב) (ר"ל קו"ל: יד) ל"ל הראשונה בחוץ כגון בשחיטה ליתא כל קטנע תחיכת בפנים עד העבודה ראשונה (ר"ש: וכן הגיה הפ"מ ופי"ם שמתן גם קטע לפנ"ז: טו) ל"ל כגון במליקה פטור על העלאתו אם נעשית המליקה בחוץ דרך כו' (ר"ש: טז) תיכת כו' ליתא בכתה"י ופ"מ: יז) דבוותיה אם נעשית כולה בחוץ הוה כל"ל (ר"ש: יח) בבהמה בפנים והעלה כל"ל (ר"ש: יט) כיוצא בו בפנים (ר"ש: כ) ל"ל שחטה (ר"ש: כא) אא) ל"ל דבפנים (ר"ש: כב) בחוץ דהא אשחיטתן (בתה"י: וגרשו: כג) תיכת בו ליתא בפרי"ד: כד) והשניה אחרת בחוץ (ר"ש: כה) בשרה כל"ל (ר"ש: כו) ל"ל דהיה. (ר"ש: כז) ל"ל דאית לה (ר"ש: כח) דומכת דם בכוסות (ר"ש: כט) ל"ל דחנקיהו (ר"ש: ל) בכ"ל דאמרי בבעילה. בשמעתא (ר"ש: לא) ל"ל דנקט (ר"ש: לב) הבליעה שכך גזירת הכתוב שאין כ"ל (ר"ש: לג)

הגהות הב"ח

(מ) גמ' אמר זעירי שחיטת לילה בבהמה אינה כשרה:

שינויי נוסחאות

אא) ל"ל דבפנים (ר"ש: ב) ל"ל מיחייב. כל שחייבין עליו בפנים חייבין עליו בחוץ מיבעי ליה ואלא כי היכי כו' ומה שמתחיים מתחן שיחה, ויכיה כיון דתיי מתחן אינם לאיתא תיכת האי, ובכ"מ מתחן תיכת האי בכל הענין: ג) ל"ל מיחייב (ר"ש: ד) בחוץ אין חייבין עליו בפנים מיבעי ליה כל"ל (ר"ש: ה) בחוץ אין חייבין בפנים אין חייבין עליו בחוץ מיבעי ליה כל"ל (ר"ש: ו) תיכת בכלי חול לאיתא בכתה"י. ז) ל"ל והשתא (ר"ש: כתה"י: ויכיה בכתה"י: ח) ל"ל מיחייב הני כל שחייבין כו' (ר"ש: ובעיין בבתה"י: יכן משמע מרש"י: ט) בכ"ל לאיתא תיכת והעלה בחוץ. וכן כתיב, וכ"מ בכ"ל. י) ל"ל והעלה בחוץ חייבין על כיוצא בו בפנים חייבין עליו בחוץ (ר"ש: ויכיה בכתה"י: יא) ל"ל חייב (ר"ש: ויכיה ממנה כ"ל אקספורט וכלון. וכן הגיה הרב ויפיף היכא בגמלא"ם. ולפ"ז מיוסב המתכ"ם בפ"ר מהל' מעה"ק הר"ג שפקק אחד בפנים ואחד בחוץ חייב, ועי' בכ"מ שם בשם מהרי"ק קורקוס שכ' דאולי הר"מ היה לו גי' אחרת. ולהה גם להלן נאות שאח"ז: יב) ל"ל חייב (ר"ש: ויכיה כשני כתה"י הגי"ל ונם בכ"י קופמן. ולהה נאות בלמנ"ן: יג) ל"ל לעיל (קו ע"ב) (ר"ל קו"ל: יד) ל"ל הראשונה בחוץ כגון בשחיטה ליתא כל קטנע תחיכת בפנים עד העבודה ראשונה (ר"ש: וכן הגיה הפ"מ ופי"ם שמתן גם קטע לפנ"ז: טו) ל"ל כגון במליקה פטור על העלאתו אם נעשית המליקה בחוץ דרך כו' (ר"ש: טז) תיכת כו' ליתא בכתה"י ופ"מ: יז) דבוותיה אם נעשית כולה בחוץ הוה כל"ל (ר"ש: יח) בבהמה בפנים והעלה כל"ל (ר"ש: יט) כיוצא בו בפנים (ר"ש: כ) ל"ל שחטה (ר"ש: כא) אא) ל"ל דבפנים (ר"ש: כב) בחוץ דהא אשחיטתן (בתה"י: וגרשו: כג) תיכת בו ליתא בפרי"ד: כד) והשניה אחרת בחוץ (ר"ש: כה) בשרה כל"ל (ר"ש: כו) ל"ל דהיה. (ר"ש: כז) ל"ל דאית לה (ר"ש: כח) דומכת דם בכוסות (ר"ש: כט) ל"ל דחנקיהו (ר"ש: ל) בכ"ל דאמרי בבעילה. בשמעתא (ר"ש: לא) ל"ל דנקט (ר"ש: לב) הבליעה שכך גזירת הכתוב שאין כ"ל (ר"ש: לג)

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com